

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено
на засіданні кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2020 р.)

Завідувач кафедри _____ проф. Островська

СИЛАБУС
з вибіркової дисципліни
«ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА»,
що викладається в межах ОПШ «Логопедія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю 016 Спеціальна освіта

Львів, 2020

Кафедра	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Назва навчальної дисципліни	«Професійна комунікація спеціального педагога»
Рівень вищої освіти	Магістр
Викладач (-і)	Шевченко Володимир Миколайович, доцент кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти, к.пед.н., доцент ел. пошта: shevchenko_volodumur@ukr.net
Сторінка дисципліни	https://pedagogy.lnu.edu.ua/vybirkovyi-dystsypliny-016
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Професійна комунікація спеціального педагога» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 016 Спеціальна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка для освітньо-професійної програми «Логопедія», яка викладається в III семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка 016 Спеціальна освіта
Коротка анотація до курсу	Навчальна дисципліна «Професійна комунікація спеціального педагога» складається з двох змістовних модулів: «Змістовний модуль 1. Загальні засади комунікативної діяльності корекційного педагога» та «Змістовий модуль 2. Технології педагогічного спілкування в ході реалізації дидактичних проєктів». Через вивчення змістового модуля 1. «Загальні засади комунікативної діяльності спеціального педагога» забезпечується удосконалення здатності до ефективної міжособистісної взаємодії з керівництвом, колегами, представниками інших професійних

груп різного рівня, дітьми та молоддю без та з особливими освітніми потребами, їхніми батьками на основі: принципів і норм педагогічної етики, правил культури поведінки, загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі, конструктивного вирішення різноманітних професійних і особистих ситуацій та конфліктів.

Через вивчення змістового модуля 2. «Технології педагогічного спілкування в ході реалізації дидактичних проєктів» забезпечується удосконалення здатності до урахування психологічних особливостей суб'єктів педагогічної діяльності та ефективного формування комунікаційної стратегії щодо управління педагогічними конфліктами в освітньому середовищі, здатності до діалогічної взаємодії з колегами та громадськістю на національному й міжнародному рівні з метою реалізації інноваційного проєкту або вирішення наукової або практичної проблеми.

Формування зазначених компетентностей дозволяє удосконалити softskills (універсальні соціальні навички) здобувачів освіти шляхом розширення та поглиблення умінь застосування невербальних та вербальних засобів спілкування; саморегуляції емоційного стану, самопізнання та організація роботи над собою; реалізація активного слухання, володіння засобами та техніками попередження та вирішення конфліктних ситуацій в освітньому середовищі.

Актуальність назви курсу «Професійна комунікація спеціального педагога» є однією з важливих дисциплін у підготовці майбутніх фахівців, які спроможні застосовувати різноманітні типи професійних позицій педагога, моделі педагогічного спілкування, стилі педагогічного спілкування у професійній діяльності, ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо управління педагогічними конфліктами в освітньому середовищі закладу освіти.

Входячи до складу дисциплін підготовки, комунікативні процеси у педагогічній діяльності є провідною при підготовці. Відмінними особливостями структури цієї дисципліни є комплексне вивчення та опрацювання реалізації комунікативної діяльності викладача у ситуаціях професійної діяльності: реалізації дидактичних проєктів, організації публічного виступу, ефективній взаємодії з суб'єктами освітнього середовища.

<p>Мета та завдання (цілі) курсу</p>	<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна комунікація спеціального педагога» є навчання реалізації комунікативних технологій у процесі реалізації дидактичних проєктів, взаємодії та співпраці в професійному середовищі.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здійснення саморегуляції емоційного стану перед уроком та під час його проведення; – встановлення контакту з учнями в ході реалізації дидактичних проєктів; – використання невербальних та вербальних засобів спілкування під час реалізації дидактичних проєктів; – реалізація активного слухання; – проведення самоаналізу комунікативної діяльності та її корекції; – вибір і використання стилів спілкування та стратегій поведінки в конфліктних ситуаціях; – формування розуміння закономірностей поведінки людей у конфліктних ситуаціях; – розуміння та виявлення причин виникнення конфліктів; – набуття практичних навичок для вирішення конфліктів; – забезпечення володіння засобами та техніками попередження та вирішення конфліктних ситуацій в освітньому середовищі. – здійснення самопізнання та організація роботи над собою.
<p>Формат навчальної дисципліни</p>	<p>Змішаний (blended) – атестований курс, що має супровід в системі дистанційної освіти</p>
<p>Рекомендована література та інформаційні ресурси Основна (базова) література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мовленнєва комунікація [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Семен Абрамович, Марія Чікарькова. - Київ: Вид. Дім Дмитра Бураго, 2013. - 459 с. 2. Комунікативна компетентність особистості [Текст]: посібник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдар. дитини; [авт.-уклад.] Н. В. Лук'янчук. - Київ: Інформаційні системи, 2012. - 130 с. 3. Технології міжперсонального спілкування у міжкультурній взаємодії [Текст]:

- монографія / Любомира Гнатюк; Донец. нац. ун-т, Філол. ф-т. - Донецьк: НОУЛІДЖ. Донец. від-ня, 2013. - 337 с.
4. Комунікативна культура в сучасній педагогічній практиці [Текст]: навч.-метод. посіб. / А. В. Аносова; Департамент освіти і науки Київ. обл. держ. адмін., Комун. навч. заклад "Київ. обл. ін-т післядиплом. освіти пед. кадрів". - Біла Церква: Білоцерківдрук, 2015. - 146 с.
 5. Комунікативна компетентність у спілкуванні вчителя з обдарованою дитиною [Текст]: дидакт. посіб. / В. О. Киричук, Л. М. Миронова, Л. Є. Єнотаєва; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т обдар. дитини. - К.: Інформ. системи, 2010. - 156 с.
 6. Педагогіка комунікативної толерантності у вищій школі [Текст] / Зінченко А. В.; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. - Черкаси: ЧНУ, 2011. - 108 с.
 7. Захарчин Г. М. Управління конфліктами [Текст]: навч. посіб. / Г. М. Захарчин, Р. О. Винничук. - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. - 159 с.
 8. Луцишин Г. І. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посіб. / Г. І. Луцишин; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. - 199 с.
 9. Карамушка Л. М. Управління конфліктами в освітніх організаціях [Текст] / Людмила Карамушка. - Київ: Шкільний світ, 2011. - 125 с. Конфліктологія [Текст]: навч. посібник / [М. П. Гетьманчук, П. М. Гетьманчук, С. С. Гнатюк та ін.]; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів 2016. - 344 с.
 10. Свидрук І. І. Психологія управління та конфліктологія [Текст]: підручник / Свидрук І. І., Миронов Ю. Б.; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів: Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017. - 319 с.
 11. Коваленко Д.В, Шалімова І.М., Керницький О.М, Бурбига В.А., Конфліктологія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів інженерно-педагогічних спеціальностей. – Харків: УПА, 2012. – 221 с.
 12. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посіб. / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. - Київ: Центр учбової літератури, 2018. - 175 с

Додаткова (допоміжна) література

1. Риторика: навчально-методичний посібник для студентів / Романовський О. Г., Серета Н. В., Квасник О. В. та ін. – Харків: НТУ «ХП», 2008. – С. 6.
2. Іцхак Адізес Управління змінами. - Київ: bookChef, 2018. - 299с.
3. Провоторова, Н. Соціально-психологічні особливості управління конфліктами в педагогічному колективі / Н. Провоторова//Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника (Івано-Франківськ). Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія [Текст] / - Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 199. - Вип. 16. - Ч. - 2011. - С.176-184.
4. Харченко Н. В. Управління конфліктами в освітніх організаціях [Текст] / Наталія Харченко. - Київ: Шкільний світ, 2017. - 102 с.
5. MessageHouse»: техніка «послання» [Електронний ресурс]// Chief-time: частные правила успешного бизнеса: електронне видання. – Електронні дані. – 2010. – №85 (січень-лютий). – Режим доступу: http://www.thechiefkuban.ru/num85_20108.php. – Назва з екрану. – Дата звернення: 10.10.2019.
6. Elevatorpitch – как создать эффективную «презентацию в лифте» [Електронний ресурс]// Powerlexis: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Режим доступу: <http://powerlexis.ru/articles/elevator-pitch>. – Назва з екрану. – Дата звернення: 10.10.2015.
7. Semler R. Howtorun a companywith (almost) norules [Electronic resource] / RicardoSemler // TED. IdeasWorthSpreading. – Electronicdata. – Modeofaccess: https://www.ted.com/talks/ricardo_semle_radical_wisdom_for_a_company_a_school_a_life. Titlefromthescreen.– Viewedon: 10.10.2019.
8. Radjou N. Creativeproblem-solvinginthefaceofextremelimits [Electronic resource] / NaviRadjou // TED. IdeasWorthSpreading. – Electronicdata. – Modeofaccess: https://www.ted.com/talks/navi_radjou_creative_problem_solving_in_the_face_of_extreme_limits. – Titlefromthescreen.– Viewedon: 10.10.2019

	Складові компетентностей та результатів навчання
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. уміння працювати самостійно і в команді, здатність комунікувати з колегами з питань галузі щодо наукових досягнень, як на загальному рівні, так і на рівні спеціалістів (ЗК-13); 2. уміння ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях (ЗК-14); 3. уміння адаптуватися та працювати в нових ситуаціях (ЗК-15).
Фахові компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. здатність планувати й реалізовувати корекційні освітні заходи (ФК-15); 2. здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвивальну та виховну роботу з особами, які мають порушення психофізичного розвитку з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання (ФК-18); 3. здатність використовувати професійно-профільовані знання під час взаємодії з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування, закладами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту (ФК-21).
Програмні компетентності та результати навчання	Вказуються результати навчання, що отримає здобувач після вивчення дисципліни
Результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. знання та розуміння методологічних, концептуальних засад організації навчальних занять, викладання фахової дисципліни, діяльності викладача та діяльності студентів(ПРН-6); 2. знання закономірностей та механізмів міжнародної наукової комунікації та сучасного інструментарію розповсюдження наукових публікацій (ПРН-7); 3. уміння знаходити та формулювати актуальні наукові проблеми інновацій у сфері інклюзивної освіти, організувати виконавців у комплексних проектах (ПРН-17); 4. володіння прийомами ефективної самопрезентації під час публічного виступу; уміння вести наукову дискусію в рамках усного спілкування (ПРН-19); 5. уміння спілкуватись, включаючи усну та письмову комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, французькою, іспанською) (ПРН-21); 6. здатність використання різноманітних методів, зокрема інформаційних технологій, для ефективно спілкування на професійному та соціальному рівнях (ПРН-22);

Види навчальних занять	Кількість годин (кредитів)	Форми поточного та підсумкового контролю
Лекції	8	опитування (5-7 хвилин) у формі простих або тестових питань.
Практичні заняття	16	публічний виступ на практичному занятті; експрес-опитування, тестування, письмова контрольна робота
Самостійна робота	66	Індивідуальні завдання, опрацювання лекційного матеріалу, робота з навчальною літературою; підготовка до тестувань за лекційним матеріалом; виконання завдань до практичних занять; виконання завдань у системі дистанційного навчання
Всього		Підсумковий контроль: Залік

Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання: Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою. Робота здобувача впродовж семестру / залік - 73/27

Шкала оцінювання з навчальної дисципліни

№	Види робіт здобувача	Оцінка
1	Складання / доповнення конспекту лекцій / формулювання питань (0-1 бал за тему, 5 тем)	0-5
2.	Робота на практичних заняттях (0-3 бали за тему, 13 тем).	0-39
4.	Виконання та захист Індивідуального завдання 1.	0-5
5.	Виконання та захист Індивідуального завдання 2.	0-3
6.	Виконання та захист Індивідуального завдання 3.	0-4
7	Виконання та захист Індивідуального завдання 4.	0-7
8.	Написання екзаменаційної роботи.	0-27
	Всього за навчальну дисципліну	0-100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Підсумкова оцінка	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (екзамен)	Оцінка за національною шкалою (залік)
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Умови допуску до підсумкового контролю:

- 1) Відпрацювання усіх практичних занять;
- 2) Оцінка за складання / доповнення конспекту лекцій / формулювання питань не менше, ніж 3 бали.
- 3) Оцінка за роботу на практичних заняттях не менше, ніж 20 бали з 39 можливих.
- 4) Оцінка за виконання індивідуального завдання 1 не менше, ніж 3 бали з 5 можливих.
- 5) Оцінка за виконання індивідуального завдання 2 не менше, ніж 1 бал з 3 можливих.
- 6) Оцінка за виконання індивідуального завдання 3 не менше, ніж 2 бали з 4 можливих.
- 7) Оцінка за виконання індивідуального завдання 4 не менше, ніж 4 бали з 7 можливих.
- 8) Оцінка за кожне підсумкове тестування не менше, ніж 6 балів з 10 можливих.
- 9) Робота здобувача впродовж семестру оцінено не менше, ніж на 35 балів.

Критерії оцінювання кожного (деяких найбільш важливих) з видів робіт (бажано, але не обов'язково) в довільній зрозумілій формі

Вид завдання	Критерії оцінювання
--------------	---------------------

Складання / доповнення конспекту лекцій у робочому зошиті / формулювання питань з теми лекції	0-1 бал (за тему) – заповнення та доповнення робочого зошиту з теми лекції, участь в обговоренні теоретичних питань лекції, сформульовані питання з теми лекції та своєчасно здані у системі ДО або письмово.
Виконання завдань для підготовки до практичних занять, виконання вправ на практичних заняттях, участь у обговоренні питань, у дискусіях, виступи із завданнями.	0-2 бали (за тему) – здобувач освіти отримує за активну роботу на практичному занятті: <ul style="list-style-type: none"> – підготовленість домашніх завдань до початку ПЗ та їх надання на перевірку до заняття через систему ДО або письмово; – обов'язковий виступ, публічний захист завдань; – активність в ході виконання завдань; – участь в обговоренні питань ПЗ; – рецензування відповідей інших студентів, – складання тлумачного словника англійською мовою за темою
Виконання та захист Індивідуального завдання	3-4-5-7 балів (в залежності від теми завдання усього 25 б.) – всі завдання виконані вчасно, обґрунтовані, повні, вірні, з використанням основної та додаткової літератури, носять творчий характер; перевірені викладачем в дистанційному режимі та захищені здобувачем.

Обсяг курсу

Календарно-тематичний план (схема) навчальної дисципліни

№ тижня	Вид і номер занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	К-ть годин
Змістовий модуль. Загальні засади комунікативної діяльності спеціального педагога			
1	Лекція 1	Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні	2
	Самостійна робота 1	Складання / доповнення конспекту лекцій / формулювання питань за темою «Загальна характеристика комунікативних процесів в навчанні».	2
	Самостійна робота 2	Підготовка до практичних занять 1, 2.	2
	Практичне заняття 1, 2	Комунікативна діяльність викладача навчального закладу.	4
	Самостійна робота 3	Індивідуальне завдання 1. «Розробка програми саморозвитку комунікативних здібностей».	11
	Лекція 2	Невербальні та вербальні засоби спілкування	2

2	Самостійна робота 4	Складання / доповнення конспекту лекцій / формулювання питань за темою «Невербальні та вербальні засоби спілкування».	2
	Самостійна робота 5	Підготовка до практичних занять 3, 4	2
	Практичне заняття 3,4	Техніка використання невербальних засобів спілкування під час публічного виступу, навчального заняття	4
3	Лекція 3	Техніка комунікативної діяльності викладача	2
	Самостійна робота 6	Підготовка до практичних занять 5,6	4
	Практичне заняття 5, 6	Техніка мовлення	4
	Самостійна робота 7	Складання / доповнення конспекту лекцій / формулювання питань за темою «Техніка комунікативної діяльності викладача».	4
4	Лекція 4	Педагогічне спілкування	2
	Самостійна робота 8	Підготовка до практичних занять 7	12
	Самостійна робота 9	Індивідуальне завдання 2. «Методи та прийоми саморегуляції емоційного стану педагога».	2
	Практичне заняття 7	Самоуправління педагога емоційним станом під час виступу, проведення навчального заняття	2
	Практичне заняття 8	Реалізація етапів публічного виступу	2